

GJYKATA EVROPIANE E TË DREJTAVE TË NJERIUT

SEKSIONI I TRETË Çështja kalemë kundër Shqipërisë (kërkesa nr. 59222/15)

VENDIM
STRASBURG
11 qershor 2024

Ky vendim është i formës së prerë, por mund të bëhet subjekt i rishikimit redaktues.

Në çështjen *Kalemë kundër Shqipërisë*,

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Tretë), e mbledhur si një Komitet i përbërë nga:

Ioannis Ktistakis, kryetar,
Darian Pavli,
Andreas Zünd, gjyqtarë
dhe Olga Chernishova, zëvendëssekretare e Seksionit,
duke pasur në konsideratë:

kërkesën (nr. 59222/15) kundër Republikës së Shqipërisë depozituar në Gjykatë sipas nenit 34 të Konventës për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore ("Konventa") më 26 nëntor 2015 nga tre shtetas shqiptarë, detajet e të cilëve janë listuar në tabelën bashkëlidhur ("kërkuesit"), të përfaqësuar nga znj. S. Mëneri, një avokate e cila e ushtron profesionin në Tiranë;

vendimin për t'i njoftuar kërkesën qeverisë shqiptare ("Qeveria"), e përfaqësuar nga znj. B. Lilo, dhe në vijim nga z. O. Moçka, Avokati i Përgjithshëm i Shtetit;

vërejtjet e palëve;
pasi diskutoi me dyer të mbyllura më 21 maj 2024,
shpall vendimin e mëposhtëm, i cili u miratua në po atë datë:

LËNDA E ÇËSHTJES

1. Kërkuesit zotëronin bashkërisht 1,031 metër katrorë tokë. Në vitin 2010, Bashkia e Durrësit autorizoi asfaltimin e një rruge publike që shtrihej në një pjesë të asaj toke (622 metër katrorë). Kjo detyrë u përfundua nga një kompani private. Duke iu referuar, ndër të tjera, neneve 199–203 të Kodit Civil, kërkuesit e parë dhe të dytë i kaluan procedurat në Gjykatën e Rrethit Durrës. Me anë të vendimit të datës 21 shtator 2011, kjo gjykatë urdhëroi bashkinë dhe kompaninë që të lironin dhe t'i kthenit paditësve (kërkuesit e parë dhe të dytë) parcelën, të hiqnin të gjitha ndryshimet e bëra në të dhe ta rikthenin në gjendjen e saj funksionale fillestare. Më 30 qershor 2014, Gjykata Administrative e Apelit Tiranë la në fuqi vendimin. Në tetor 2014 u lëshua një urdhër-ekzekutimi.

2. Rezulton se palët e tjera private, në atë periudhë të ndryshme kohore, kishin ngritur ndërtesa në trotuare, duke cenuar pjesë të tjera të tokës së kërkuesve. Rezulton se kërkuesit nuk paraqitën ndonjë pretendim për këtë aspekt në ndonjë gjykatë.

3. Kërkuesit depozituan ankesa në mbështetje të nenit 6 të Konventës dhe nenit 1 të Protokollit nr. 1 të Konventës, së bashku me nenin 13 të Konventës, për moszbatimin e vendimit të përmendur më sipër.

VLERËSIMI I GJYKATËS

I. PRETENDIMI PËR SHKELJE TË NENIT 6 TË KONVENTËS DHE NENIT 1 TË PROTOKOLLIT NR. 1 TË KONVENTËS

A. Fusha e veprimit e ankesave

4. Fusha e veprimit e një çështjeje, referuar në Gjykatë në ushtrim të së drejtës për kërkesë individuale përcaktohet nga "ankesa" e kërkuesit ose "padi" (shih *Grosam kundër Republikës së Çekisë* [DHM], nr. 19750/13, § 51, 1 qershor 2023, dhe *Gashi dhe Gina kundër Shqipërisë*, nr. 29943/18, §§ 75, dhe 79, 4 prill 2023). Në çështjen konkrete, ankesat e paraqitura në formularin e kërkesës nga avokati i kërkuesve në nëntor 2015 kishte të bënte me pretendimin për shkelje të nenit 6 të Konventës dhe nenit 1 të protokollit nr. 1 të Konventës për moszbatimin në atë periudhë të

vendimit të datës 21 shtator 2011, që ishte lënë në fuqi dhe ishte bërë i formës së prerë më 30 qershor 2014. Në këtë mënyrë, pretendimet kishin të bënin periudhën pas asaj date, më konkretisht pas lëshimit të urdhër-ekzekutimit në tetor 2014.

5. Nuk u ngritën pyetje për faktin se vendimi mbeti në fuqi për sa i përket rikthimit efektivisht të kapacitetit të kërkuesve për të rimarrë në pronësi dhe për të përdorur tokën e tyre. Në parashtrimet e bëra më 2021–2023, kërkuesit pretenduan, sidoqoftë, se tashmë nuk ekzistonte më një perspektivë realiste për të pasur sukses në përfitimin nga ai vendim. Ata iu referuan periudhës së papërcaktuar, pasi kishin depozituar kërkesën konkrete pranë Gjykatës në nëntor 2015, si edhe ndërtimeve të ndryshme të autorizuar dhe të ngritura rreth zonës së shtruar me trotuar, duke përfshirë periudhën përpara datës 1 qershor 2014, kur vendimi u bë i formës së prerë. Sidoqoftë, vërehet se as kërkuesit dhe as debitori/ët në vendim dhe as ndonjë autoritet publik kompetent nuk përfitonin ndonjë formë zëvendësuese për metodën e zbatimit të përcaktuar në vendim. Gjithashtu, asnjë nga gjykatat nuk vendosnin se në një pikë të caktuar vendimi ishte bërë i moszbatueshëm. Kjo gjë nuk është mënjeluar dhe mbetet në fuqi (shih *Voronkov kundër Rusisë*, nr. 39678/03, § 36, 30 korrik 2015, dhe çështjet e cituara në këtë vendim). Kërkuesit vijnë të kenë titullin e pronësisë ndaj tokës në fjalë. Në këtë mënyrë, Gjykata do të procedojë mbi prezumimin, se vendimi mund të ishte zbatuar sipas urdhrit, në periudhën nga muaji tetor 2014 dhe nëntor 2015, dhe në vijim.

6. Gjithashtu, pas komunikimit të ankesave pranë Qeverisë së paditur, më 2021–2023, kërkuesit parashtruan, se ata: i. ishin bërë viktima të një “shpronësimi *de facto*”, që kishte ndikuar negativisht në kapacitetin e tyre për të ushtruar pronësinë e tyre ndaj asaj toke, për shembull, duke e transferuar titullin e pronësisë të palë të tjera me anë të shitjes ose një transaksioni tjetër; dhe ii. kishin pësuar dëmtime të tjera në lidhje me vlerën e tregut të pronës së tyre. Gjykata konstaton, së pari, se parashtrimet synonin të vërtetonin pretendimin e tyre për kompensim të drejtë sipas nenit 41 të Konventës, në lidhje me ankesat fillestare (shih paragrafin 4 më sipër dhe paragrafin 16 më poshtë). Së dyti, për sa i përket ankesës së veçantë të kërkuesve për kufizimet ndaj të drejtave të tyre ndaj pronës, kjo gjë nuk është një shtjellim i ankesave të bëra në vitin 2015, dhe është jashtë fushës së veprimit të çështjes konkrete, që iu komunikua Qeverisë së paditur në vitin 2021. Asgjë nuk i ndalonte kërkuesit që të ndryshonin në mënyrë të menjëhershme, në periudhën midis vitit 2015 dhe 2021, kërkesën e tyre që ishte pezull në Gjykatë, në lidhje me rrethanat dhe procedurat aktuale. Për çdo rast, u takonte kërkuesve që të paraqisnin një kërkesë të re pranë Gjykatës për këtë aspekt, në përputhje me kriteret e pranueshmërisë dhe rregullën 47 të Rregullores së Gjykatës.

7. Gjykata ka juridiksion të shqyrtojë vetëm pranueshmërinë dhe meritat e ankesave fillestare (shih paragrafin 4 më sipër).

B. Pranueshmëria (në lidhje me moszbatimin e vendimit të datës 21 shtator 2011)

1. Pajtueshmëria racione personae dhe materiae

8. Qeveria argumenton se kërkuesja e tretë (Flora Kalem) nuk kishte qenë palë në procedurat gjyqësore dhe në këtë mënyrë nuk ishte në pozitën që të ankohej për moszbatimin e vendimit të formës së prerë të dhënë në ato procedura. Kërkuesja e tretë argumentoi se sipas nenit 200 (d) të Kodit Civil bashkëpronarët mund të kërkonin rikthimin e pjesës së tyre, si edhe të gjësë së zotëruar bashkërisht, që duhej t'i rikthehej të gjithë bashkëpronarëve.

9. Kërkuesit e parë dhe të dytë i ndoqën procedurat gjyqësore nën emrin e tyre, me qëllimin për të mbrojtur të drejtat e tyre të pronësisë. Nuk rezulton se ata vepruan në emër të kërkueses së tretë. Nuk është e qartë nëse ata bënë ndonjë parashtrim specifik, në lidhje me nenin 200 të Kodit Civil. Kërkuesja e tretë nuk u përfshi as në procedurat si palë e interesuar dhe as si ndërhyrëse (krahaso me *Mullai dhe të Tjerë kundër Shqipërisë*, nr. 9074/07, §§ 65, 100, 102 dhe 109, 23 mars 2010). Teksa të tre kërkuesit zotëronin një truall prej 1,031 metra katrorësh, gjetjet e gjykatave vendëse kishin të bënin vetëm për një parcelë me një sipërfaqe prej 622 metra katrorësh, që duhej t'i kthehej paditësve (kërkuesi i parë dhe i dytë). Nuk është provuar në mënyrë bindëse se interesat pronësorë të kërkueses së tretë ndikoheshin në mënyrë të drejtpërdrejtë nga moszbatimi i vendimit të datës 21 shtator 2011, në lidhje me atë parcelë. Në vijim, ankesat e kërkueses së tretë nuk janë të pajtueshme *racione personae* dhe *materiae* dhe duhet të rrëzohen në përputhje me nenin 35 §§ 3 (a) dhe 4 të Konventës.

2. Shterimi i mjeteve vendëse

10. Në parashtrimet e tyre të vitit 2024, Qeveria argumentoi se në procedurat fillestare, me kërkesë të kërkuessve, gjykata kishin ndërprerë shqyrtimin e kërkesës pasurore. Sipas gjetjeve në paragrafët 4-7 më sipër, Gjykata konstaton se ky argument nuk lidhet me ankesat që janë nën fushën e veprimit të çështjes konkrete (për moszbatimin e vendimit përfundimtar të datës 21 shtator 2011).

3. Përfundim

11. Gjykata vëren se ankesat e kërkuessve të parë dhe të dytë nuk janë të pambështetura në fakte ose të papranueshme për ndonjë arsye tjetër. Për këtë arsye, ato duhet të deklarohen të pranueshme.

C. Meritat

12. Në lidhje me gjetjet në paragrafin 5 më sipër, parimet e zbatueshme dhe të praktikës gjyqësore përkatëse (shih midis të tjerash, *Gjyli kundër Shqipërisë*, nr. 32907/07, §§ 43-47, 29 shtator 2009, dhe *Gerasimov dhe të Tjerë kundër Rusisë*, nr. 29920/05, dhe 10 të tjerë, §§ 167-74, dhe 182-83, 1 korrik 2014), Gjykata gjykon se Shteti i paditur nuk bëri të gjitha përpjekjet për të zbatuar plotësisht dhe brenda afatit vendimin e datës 21 shtator 2011 të lëna në fuqi në apel më 30 qershor 2014, si në tetor 2014 dhe në nëntor 2015 dhe në vijim. Qeveria nuk ka argumentuar ndryshe.

13. Për këtë arsye, është shkelur neni 6 § 1 i Konventës dhe neni 1 i protokollit nr. 1 të Konventës, në lidhje me kërkuessit e parë dhe të dytë për moszbatimin e vendimit.

II. PRETENDIMI PËR SHKELJE TË NENIT 13 TË KONVENTËS

14. Duke pasur në konsideratë faktet e çështjes, parashtrimet e palëve dhe gjetjet e saj përmendur më sipër, Gjykata ka shqyrtuar çështjet kryesore ligjore të paraqitura në çështjen konkrete dhe konstaton se nuk është e nevojshme që të jepet një vendim i veçantë për këtë ankesë për sa u përket kërkuessve të parë dhe të dytë (shih *Qendra për Burimet Ligjore në emër të Valentin Câmpeanu kundër Rumanisë* [DHM] nr. 47848/08, § 156, GJEDNJ 2014).

15. Për sa i përket konstatimit në paragrafin 9 më sipër, ankesa e kërkuesses së tretë duhet të rrëzohet në përputhje me nenin 35 §§ 3 (a) dhe 4 të Konventës.

ZBATIMI I NENIT 41 TË KONVENTËS

16. Kërkuessit kërkuajnë bashkërisht 50,000 euro për dëmin jopasuror dhe në mbështetje të një raportit vlerësimi mbi vlerën e tregut të tokës së tyre, 567,400 euro për shpronësimin e paligjshëm.

17. Qeveria argumentoi se përpara gjykatës vendëse, kërkuessit kishin tërhequr pretendimin e tyre pasuror dhe në këtë mënyrë, nuk kishin shfrytëzuar mjetet vendëse.

18. Gjykata i akordon kërkuessve të parë dhe të dytë së bashku 4,700 euro për dëmin jopasuror. për shkak të mosekzekutimit të vendimit.

19. Gjykata vlerëson se padia për dëmin pasuror me ndikim në vlerën e tregut të tokës nuk ka lidhje rastësore me fushën e veprimit të çështjes (shih paragrafin 5 më sipër) dhe natyrën dhe fushën e veprimit të shkeljeve të konstatuara, në lidhje me moszbatimin e vendimit. Kërkuessit nuk kërkuajnë shpërblim të drejtë për dëmin pasuror ose humbjen (të tillë si fitimi nga humbja), në lidhje me pamundësinë për të rifituar zotërimin dhe përdorimin efikas në lidhje me tokën që ata zotëronin dhe vijojnë të zotërojnë (shih *Orlović dhe të Tjerë kundër Bosnjë-Hercegovinës*, nr. 16332/18, § 75, 1 tetor 2019).

PËR KËTO ARSYE, GJYKATA, NË MËNYRË UNANIME,

1. *I deklaron* ankesat në mbështetje të nenit 6 § 1 të Konventës dhe nenit 1 të protokollit nr. 1 të Konventës të pranueshme për sa i përket kërkuessit të parë dhe të dytë;

2. *I deklaron* ankesat e kërkuesses së tretë të papranueshme;

3. *Gjykon* se është shkelur neni 6 § 1 i Konventës dhe protokollit nr. 1 të Konventës për kërkuessit e parë dhe të dytë, për moszbatimin e vendimit të datës 21 shtator 2011, të lënë në fuqi më 30 qershor 2014;

4. *Gjykon*, se nuk është e nevojshme të shqyrtohet pjesa e mbetur e ankesave;

5. *Gjykon*:

a) se shteti përgjegjës duhet t'u paguajë kërkuessve të parë dhe të dytë së bashku, brenda tre muajve, 4,700 euro (katër mijë e shtatëqind euro) plus çdo taksë të tarifueshme për dëmin jopasuror, shumë që duhet të konvertohet në monedhën e Shtetit të paditur në normën e zbatueshme në datën e shlyerjes;

b) se që prej përfundimit të periudhës tremujore të përmendur më sipër deri në shlyerje, për shumën e mësipërme duhet të paguhet interes i thjeshtë, në normën e barabartë me normën marginale të huadhënies të Bankës Qendrore Evropiane gjatë periudhës së mosshlyerjes së pagesës plus tre pikë përqindje.

6. *Rrëzon* pjesën tjetër të pretendimit të kërkuarve për shpërblim të drejtë.

Hartuar në gjuhën angleze dhe njoftuar me shkrim më datë 11 qershor 2024, sipas rregullës 77 §§ 2 dhe 3 të Rregullores së Gjykatës.

Olga Chernishova **Ioannis Ktistakis**
ZËVENDËSSEKRETARE KRYETAR

SHTOJCË

Lista e kërkuarve

Nr.	Emri i kërkuarit	Viti i lindjes	Kombësia	Vendbanimi
1	Spiro Kalemi	1937	Shqiptar	Romë
2	Dorina Kalemi	1957	Shqiptare	Tiranë
3	Flora Kalemi	1923	Shqiptare	Tiranë